

ΕΝΑ ΑΓΝΩΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ ΜΕ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ 1845

Για το λόγιο Γεώργιο Ζαχαριάδη, ο οποίος είναι γνωστός τόσο ως δάσκαλος στο Σεμλίνο (Zemun) και στη Βιέννη όσο και ως συγγραφέας και μεταφραστής διδακτικών και άλλων βιβλίων ελληνικών και σλαβικών¹, δεν είναι γνωστά πολλά βιογραφικά στοιχεία και αυτά μάλιστα σταματούν ως το 1840, ως την τελευταία χρονιά δηλ. που ήταν δάσκαλος στο ελληνικό σχολείο της Βιέννης².

Πρόσοφατα, κατά την καταγραφή παλαιών ελληνικών βιβλίων της βιβλιοθήκης του ελληνικού σχολείου της Βιέννης³, ανακάλυψα ένα άγνωστο⁴ βιβλίο του Γεωργίου Ζαχαριάδη τυπωμένο το 1845 στη Βιέννη. Ο πλήρης τίτλος του είναι: «ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΕΙΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ. Ἐκδοθέντες ὑπὸ Γεωργίου Ζαχαριάδου Φιλοτίμω συνδρομῇ Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων, Ὡν τὰ Ὄνόματα καταγράφονται ἐν τῷ τέλει τῆς Βίβλου.

1. Ο Γεώργιος Ζαχαριάδης εξέδωσε λεξικά, μεταφράσεις στη σερβική γλώσσα του «Περὶ παίδων αγωγῆς» του Πλουτάρχου και του «Λόγου πρὸς Δημόνικον» του Ἰσοκράτη κ.ά., «Γραμματικὴ Ἑλληνικὴ» σε νέα ἑλληνικὴ γλώσσα κ.ά. (Ι. Παπαδριανός, Ὁ Θεσσαλὸς λόγιος Ζαχαριάδης καὶ ἡ συμβολὴ του στὴ σλαβικὴ γραμματεία τοῦ 19ου αἰῶνα, «Ἀρχεῖον Θεσσαλικῶν Μελετῶν» 5, 1979, 1-21 καὶ ἰδίως 10 κ.ε.). Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του σημαντικοῦ αὐτοῦ λογίου, που γεννήθηκε στὸν Τίρναβο τῆς Θεσσαλίας το 1778, δεν ἔχει ἀκόμη μελετηθεῖ ἐξαντλητικὰ.

2. Στὸ ἑλληνικὸ σχολεῖο τῆς Βιέννης ἦταν δάσκαλος ἀπὸ το 1835 ὡς το 1840 (Ι. Παπαδριανός, ὁ.π., σ. 11).

3. Σύντομα πρόκειται νὰ δημοσιεύσω κατάλογο τῶν βιβλίων αὐτῶν.

4. Διαπίστωσα ὡστόσο ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ περιλαμβάνεται στὸν «Κατάλογο τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑθνικῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς βιβλίων, Βιέννη, 1846» (ανατύπ. βιβλιοπωλείου Νότη Καραβία, Αθήνα. Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν, 24), ὅπου ἔχει ἀριθμὸ 491. Στις ἑλληνικὲς βιβλιογραφίες, καθὼς καὶ στὴ σλαβικὴ βιβλιογραφία (γενικὲς καὶ εἰδικὲς βιβλιογραφίες), ὅπως με πληροφόρησε ὁ κ. Ι. Παπαδριανός, δεν ἀναφέρεται. Στὴ βιβλιοθήκη τοῦ ἑλληνικοῦ σχολεῖο τῆς Βιέννης βρῆκα ἐπτά ἀντίτυπα (ἔχουν τὸν ἀρ. Ε10), ἐνῶ στὸν κατάλογο τῶν συνδρομητῶν τῆς Βιέννης, που ὑπάρχει στὸ τέλος τοῦ βιβλίου, σημειώνεται ὅτι εἶχε γίνῃ συνδρομὴ γιὰ πέντε ἀντίτυπα γιὰ τὸ σχολεῖο αὐτὸ («Ὁ Κύριος Γεώργιος Μάρτυρ διὰ τὴν Ἑλλ. Σχολὴν Σώματα 5»). Μετὰ τὴν ἀνακάλυψη τῶν ἀντιτύπων αὐτῶν ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς Βιέννης δῶρισε ἓνα στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἓνα στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

EN BIENNHI, 'Εκ τῆς Τυπογραφίας, τοῦ Ἀντωνίου Μπέγκου. 1845». 8ο, σσ. ιδ' + 92 + 6 φφ. χ. αρ. Εξώφυλλο χάρτινο (εικ. 1).

Ὅπως δηλώνει και ο τίτλος, πρόκειται για έκδοση των «Χαρακτήρων» του Θεοφράστου¹, για ένα βιβλίο δηλ. διδακτικό, όπως και τα περισσότερα του Ζαχαριάδη, ο οποίος μάλιστα στην εισαγωγή του βιβλίου εξηγεί και τους λόγους για τους οποίους το εξέδωσε². Ο εκδότης όμως δεν περιορίζεται απλώς στην έκδοση (και το σχολιασμό και τη μετάφραση) του κειμένου. Το κείμενο και η μετάφραση, η «Παράφρασις», όπως προτιμά να την ονομάζει ο Ζαχαριάδης³, βρίσκονται στις σσ. 1-69 σε δίστηλο (αριστερά το κείμενο, δεξιά η «Παράφρασις» και στο κάτω μέρος των σελίδων σχόλια και σημειώσεις). Στις σσ. γ'-ιγ' υπάρχει εκτενής εισαγωγή με τον τίτλο «Τοῖς εὐμενέσιν Ἀναγνώσταις χαίρειν!», στις σ. 70-86 «Προσθήκαι»⁴, ενώ στις σσ. 87-

1. «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου είχε εκδώσει παλιότερα και ένας άλλος σπουδαῖος Ἕλληνας λόγιος, ο Κλεισουριώτης Δημήτριος Δάρβαρις, με τίτλο: «Θεοφράστου Χαρακτήρες Ἑλληνιστὶ ἐκδοθέντες μετὰ Συντόμων κριτικῶν ἐπιστάσεων ἐπὶ Δημητρίου Νικολάου Δαρβάρεως δαπάνῃ Αὐταδέλφων Δαρβάρεων Ἰωάννου καὶ Μάρκου. Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Β. Σβηκίῳ. 1815» (Πβ. και Δ. Γ κ ι ν η Β. Μ έ ξ α, «Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία 1800-1863», τ. Α'-Γ', Αθήνα 1939-1957, αρ. *854). Γενικά το ἔργο του Δημητρίου Δαρβάρεως, ὅπως εἶναι γνωστό, ἦταν ἀνάλογο με αὐτό του Γεωργίου Ζαχαριάδη (διδακτικό, συγγραφικό, μεταφραστικό κτλ.). Οἱ δύο αὐτοὶ λόγιοι ἔδρασαν μάλιστα και στις ἴδιες περιοχές και πόλεις (Βιέννη, Σεμλίνο κτλ.).

Πιο παλιά ἀκόμη, το 1799, «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου είχε εκδώσει ο Κοραῖς (Θ. Π α π α δ ὀ π ο υ λ ο ς, Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία 1466 ci.-1800. Τόμος πρῶτος. Ἀλφαιβητικὴ καὶ χρονολογικὴ ἀνακατάταξις, Ἀθήνα 1984 (Πραγμ. τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν, τόμ. 48) αρ. 5594). Οἱ «Χαρακτήρες» του Θεοφράστου χρησίμευσαν ὡς διδακτικὸ βιβλίο σχεδόν σε ὅλα τα ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς εποχῆς ἐκείνης. Σε νεοελληνικὴ μετάφραση δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά το 1783 και ἀπὸ το 1795 σε πολλές επανεκδόσεις (Α. C a m a r i a n ο C i o r a n, Les Academies prinéieres de Bucarest et de Jassy et leurs professeurs, Θεσσαλονίκη 1974, σ. 156).

2. Στην εισαγωγή, σ. ια', γράφει: «Τούτους οὖν τοὺς Χαρακτήρας τοῦ Θεοφράστου, ὡς συμβάλλοντας μεγάλως εἰς τὴν ἀσφαλῆ γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν χειραγωγίαν τοῦ βίου, δεόν, μᾶλλον δὲ ἐπάναγκες ἐνόμισα εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας (Β'. Τιμόθ. Κεφ. γ'. στ. 1-5) νὰ τοὺς ἐκδώσω εἰς τύπον, ἔνθεν μὲν τὸ Κείμενον περιέχοντας, ἔνθε δὲ τὴν Παράφρασιν, ὃ ἔστι, τὴν εἰς τὴν σημερινὴν μας γλῶσσαν τοῦ Κειμένου μεταποίησιν, τὴν καταχρηστικῶς λεγομένην Μετάφρασιν, ὅπως συνεχῶς αὐτοὺς ἀναγινώσκοντες οἱ Νέοι, συνειθίζωσιν εὐκαιρῶς εἰς τὴν ἀρετὴν. Διότι ἂν ἡ ἀποφυγὴ τῆς κακίας εἶναι ἀσκησις τῆς ἀρετῆς, βεβαιότατα ἢ Βίβλος αὕτη θέλει τοὺς διδάξει νὰ ἀποστρέφονται τὰς κακίας ὡς θανατηφόρους, κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. β'. στ. 302) κ ἦ ρ α ς ἦτοι μοίρας, καὶ νὰ ἐναγκαλιζῶνται τὰς ἀρετὰς ὡς σωτηριάδεις πηγὰς».

3. Βλ. ἐδῶ σημ. 2.

4. Εἰδικότερα στη σ. 70 «I. Περὶ Ἀγάπης», στη σ. 78 «II. Περὶ Παιδείας», στη σ. 81 «III. Περὶ τῶν Ἀττικῶν Μηνῶν», στη σ. 85 «III. Περὶ τοῦ Ἡλιακοῦ Ἔτους».

Θ Ε Ο Φ Ρ Α Σ Τ Ο Υ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΕΙΣ

ΧΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ.



Ἐκδοθέντες

ὑπό

Γεωργίου Ζαχαριάδου

Φιλοτίμῳ συνδρομῇ· Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων, ἵνα τὰ
Ὄνόματα καταγράφονται ἐν τῷ τέλει τῆς Βίβλου.



ἘΝ ΒΙΕΝΝΗ,

Ἐκ τῆς Τυπογραφίας, τοῦ Ἀντωνίου Μπέγκου.

1845.

Εικ. 1. Ἡ προμετωπίδα του βιβλίου του Γεωργίου Ζαχαριάδη.

92 «Τετράστιχα παραινετικά κατ' Ἀλφάβητον»¹ γραμμένα από τον ίδιο.

Το βιβλίο αυτό παρουσιάζει πρόσθετο ενδιαφέρον και για μερικά στοιχία που μας παρέχει για τον ίδιο το Γεώργιο Ζαχαριάδη καθώς και για τους γιους του.

Συγκεκριμένα στο τέλος της εισαγωγής, στη σ. ιγ', υπογράφει «Ὁ Ἐκδότης» (δηλ. ο Γεώργιος Ζαχαριάδης) με τόπο και ημερομηνία «Ἐν Ζέμω-νι, τῆ 25. Μαρτίου 1844». Ἐχουμε δηλ. μια μαρτυρία ότι την ημερομηνία αυτή βρίσκεται στο Σεμλίνο, όπως και ένα μήνα αργότερα (βλ. παρακάτω).

Ἐπίγραμμα Ἡρωελεγεῖον πρὸς τοὺς Νέους.

Κοῦρε, ποδεῖς ἀπόνως γινῶναι νόον, ἤθεα τ' ἀνδρῶν;
 Ἥμαρ καὶ νύκτωρ εἴλυε τήν δε Βίβλον.
 Ὡπας γὰρ φαίνει, οἶαί περ ἔασσιν, ἔσπετρον·
 Ἦθεα δ' αὐτε βροτῶν ἢ Βίβλος ἱστορέει.

Τὸ αὐτὸ διὰ στίχων Πολιτικῶν.

Νέε! θέλεις εὐκόλα τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνωρίσης;
 Ἀνάγνωθε συχνὰ τὸ Παρόν νὰ τοὺς ξεχωρίσης.
 Ὁ γὰρ καθρέπτης δεικνύει τὰς ὄψεις τῶν προσώπων·
 Ἄλλὰ τοῦτο ζωγραφίζει τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτάδελφοι Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος
 Ζαχαριάδαι.

Εικ. 2. Το επίγραμμα της σ. β' του βιβλίου.

Και σε σημείωση όμως της σ. 69 του βιβλίου σημειώνεται: «...Τοιοῦτοι ἐλεήμονες ἦσαν οἱ ἐνταῦθα ἐν Ζέμωνι ἀοίδιμοι Ἀθανάσιος Χ. Μπάικη, καὶ Στέφανος Σίμου Τζήκου, οἱ ἀθάνατοι καὶ στέφανοι τῆς ἀρετῆς. Αἰωνία Ὑμῶν ἡ μνήμη, Ἀξιομνημόνευτοι!...», ένα επιπλέον στοιχείο που αποδεικνύει ότι η συγγραφή του βιβλίου (μάλλον ολόκληρου) ἐγινε στο Σεμλίνο.

Πριν από την εισαγωγή ἐξάλλου, στη σ. β', υπάρχει ένα τετράστιχο ἐπίγραμμα σε αρχαία ελληνική γλώσσα και ἀποκάτω το ίδιο μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά². Το ἐπίγραμμα υπογράφουν οἱ «Αὐτάδελφοι Ἰωάννης και Ἀλέξανδρος Ζαχαριάδαι». Ἀλλά και στον κατάλογο των συνδρομητῶν που

1. Στις σσ. 52-55 (εδώ) ανατυπώνονται τα τετράστιχα αυτά.

2. Εικ. 2.

υπάρχει στο τέλος του βιβλίου¹, μεταξύ των ονομάτων των συνδρομητών της Βιέννης, αναφέρονται οι «Αυτάδελφοι Ίωάννης και Άλέξανδρος Ζαχαριάδαι».

Είναι γνωστό από πηγή του 1836 (από κατάλογο συνδρομητών επίσης)² ότι ο Γεώργιος Ζαχαριάδης είχε δύο γιους, τον Ιωάννη και τον Αλέξανδρο. Δεν υπάρχει αμφιβολία λοιπόν ότι γι' αυτούς πρόκειται και εδώ. Από τα στοιχεία αυτά μάλιστα φαίνεται ότι οι δύο αδελφοί θα πρέπει να έμεναν ίσως για μακρό χρονικό διάστημα στη Βιέννη, όπου και επιμελήθηκαν την έκδοση των «Χαρακτήρων» του Θεοφράστου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ωστόσο μια σημείωση (τυπωμένη), που υπάρχει στον κατάλογο των συνδρομητών ακριβώς στα ονόματα των δύο αδελφών. Είναι η εξής: «Ό Αυτάδελφός μου Άλέξανδρος, τὸ γλυκὺ μοι πρᾶγμα καὶ ὄνομα, ὁ ἀστὴρ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ἡ μόνη μοι ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ παραμυθία (οὐκ ἔστι γὰρ ἀντίκτησις οὐδεμία ἀδελφοῦ, ὥσπερ οὐδὲ χειρὸς ἀφαιρεθείσης) ἐγεννήθη τῇ 16/28 Αὐγούστου 1822 ἡμέρα Τετράδι ἐν Ζέμωνι, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τῇ 28. Ἀπριλλίου ἤτοι τῇ 10. Μαΐου 1844 ἡμέρα (sic) Παρασκευῆ εἰς τὰς 10 ὥρας τὸ πρωῖ ὑπὸ περιπνεμονίας, καταλιπὼν ἄλγεα ἕως θανάτου καὶ στοναχὰς τῷ γηραιῷ μοι Πατρὶ, εἰς τοῦ ὁποῖου τὰ στέρνα ἐπιθείς τὴν κεφαλὴν του παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ἡρπάγης, ἀγαπητέ μοι Αυτάδελφε! ἡρπάγης, ἴνα μή, κατὰ τὸν Σολομῶντα, κακία ἀλλάξῃ σὺνεσίν σου, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν σου. Σὺ τελειωθείς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσας χρόνους μακροὺς· ἄρεστή γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ σου. Γαῖαν ἔχοις ἐλαφράν!».

Από τη σημείωση αυτή αντλούμε την πληροφορία ότι ο Γεώργιος Ζαχαριάδης τον Απρίλιο (Μάιο) του 1844 ζούσε ακόμη στο Σεμλίνο (βλ. και παραπάνω σ. 50) και επίσης μαθαίνουμε την ακριβή ημερομηνία και τον τόπο γέννησης και θανάτου του γιου του Αλεξάνδρου. Ο θάνατός του συνέβη κατά την εκτύπωση του βιβλίου αυτού (ο Αλέξανδρος, όπως αναφέρθηκε, σημειώνεται ως συνδρομητής), όταν αυτός ήταν σε ηλικία είκοσι δύο ετών.

Μπορούμε να υποθέσουμε ότι την επιμέλεια της έκδοσης αυτής είχαν μάλλον στην αρχή και οι δύο αδελφοί, που, όπως είδαμε, πρέπει να βρίσκονταν την εποχή της εκτύπωσης του βιβλίου στη Βιέννη_ε (πβ. τον κατάλογο των συνδρομητών καθώς και το επίγραμμα που υπογράφουν και οι δύο), και

1. Τα ονόματα των συνδρομητών αναγράφονται στον κατάλογο κατά πόλεις (Βελιγραδίφ, Βιέννη, Ζέμωνι, Τεμεσβαρίφ) και καταλαμβάνουν ἑξὶ σελίδες (χωρὶς ἀρίθμηση). Συνολικὰ στο Βελιγραδί εἶχε γίνεῖ συνδρομὴ γιὰ 77 ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου, στὴ Βιέννη γιὰ 97, στὸ Σεμλίνο γιὰ 105 καὶ στὸ Τεμισβάριο γιὰ 5.

2. *Ι. Παπαδόπουλος*, ὁ.π., σ. 12.

3. Βέβαια θα ταξίδευαν και στο Σεμλίνο. Έτσι εξηγείται πώς βρίσκονται εκεί τον Απρίλιο (Μάιο) του 1844.

κατόπιν, από ένα σημείο και πέρα, μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου, μόνος ο Ιωάννης, ο οποίος και πρόσθεσε τη σημείωση. Ο Ιωάννης άλλωστε μόνος υπογράφει και στο τέλος του βιβλίου μετά τα «Παροράματα»¹ (Ιωάννης Γ. Ζαχαριάδης).

*Π. Τετράστιχα παραινετικά
κατ' Ἀλφάβητον.*

A.

*Ἀγάπα τὸν Θεόν, κ' ἐπ' αὐτὸν μόνον νὰ ἐλπίζης,
Ποτὲ δ' ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων νὰ μὴν ἀκουμβίζης·
Διότι ὁ Θεὸς μόνος τὸν λόγον του φυλάττει,
Ἄμμη ὁ ἄνθρωπος συχνὰ τὴν γνώμην του ἀλλάττει.*

B.

*Βλέπε καλά, ὦ ἄνθρωπε! εἰς ὄλην τὴν ζωὴν σου,
Κι' ὅσω ἔμπορεῖς πρόσσεχε, μὴ μαυρίσης, τὴν τιμὴν σου·
Ἐπειδὴ ἐν παραμικρὸν ἁμάρτημα ἂν κάνης,
Χωρὶς ἀμφιβολίαν πάντα τὴν τιμὴν σου χάνεις.*

Γ.

*Γύρευε πάντα σοφίαν κι' ἀρετὴν ν' ἀποκτήσης.
Ἄσχετο ὑπάρχοντα καὶ πλοῦτον πολὺν νὰ κερδήσης·
Ἐκείνων γὰρ ἡ κτήσις εἶναι ἀσφαλὴς καὶ μένει,
Ἀλλὰ τούτων εἶναι τρεπτὴ, κ' εὐκόλα μεταβαίνει.*

Δ.

*Λὸς τόπον εἰς τοὺς μεγάλους, καὶ γίνου μικρὸς ὄλος,
Νὰ μὴ σὲ κομηνίσῃ ἢ δυναστεία καὶ ὁ δόλος·
Μὴ κάμνης δὲ καὶ τοὺς μικροὺς καμμίαν ἀδικίαν,
Διὰ τὸ ζῆς πάντοτε μὲ εἰρήνην κ' ἡσυχίαν.*

E.

*Ἐκ νεότητός σου συνείθισε σ' τὴν ἀσχολίαν,
Νὰ μὴ καταντήσης ὕστερον εἰς δεινὴν δουλείαν·*

1. Αμέσως μετά τα «Παροράματα» υπάρχει μια σημείωση («Ταῦτα εἶναι τὰ οὐσιωδέστερα παροράματα, τὰ δὲ λοιπὰ παρακαλοῦνται οἱ εὐμενεῖς Ἐναγνώσται νὰ τὰ διορθώσωσιν, ...Βιβλία χωρὶς τυπικὰ σφάλματα, ὡς ἔτυχε νὰ ἀκούσω τινὰς λέγοντας, εἶναι μόνον οἱ Κριτικοὶ») και κατόπιν ακολουθεῖ ἡ υπογραφή του Ιωάννη Ζαχαριάδη.

*Ἡ γὰρ ἀσχολία, εἶναι παρὰ πολὺ βαρεῖα,
Ὅποταν φθάσης μίαν φορὰν εἰς τὰ γηρατεῖα.*

Z.

*Ζήλευε πάντα τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους,
Ἄλλ' ὄχι ποτὲ τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς κακοτρόπους·
Ἐκείνων γὰρ εἶναι πανευφρόσυνος ἡ καρδιά,
Ἀλλὰ τούτων μεγάλη τῆς ψυχῆς ἡ τιμωρία.*

H.

*Ἡμέραν οὐδεμίαν νὰ περῶσι μὴν ἀφήσης,
Ἀλλὰ τὸν νοῦν σου φρόντισε μὲ γνώσιν νὰ στολίσης·
Ὁ γὰρ καιρὸς ὀγλίγωρα περῶναι καὶ δὲν γυρίζει,
Τὴν δὲ ζημίαν ὁ ἄνθρωπος ἀργὰ τὴν γνωρίζει.*

Θ.

*Θέλεις νὰ ἔχῃς πάντοτε εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν;
Νὰ μὴ ἐμβῆς κάμμίαν φορὰν εἰς φιλονεικίαν·
Ἐπειδὴ ὅπου γίνεται ποτὲ λογομαχία,
Ἐκεῖ ἐξ ἅπαντος ἀκολουθεῖ ἀνησυχία.*

I.

*Ἴσια περπάτει πάντοτε τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον,
Καὶ μὴ σοὶ μέλη τίποτε γιὰ τοῦ Κόσμου τὸν μῶμον·
Ἐπειδὴ κάνεις δὲν ἠμπορεῖ οὕτω νὰ ποιήσῃ,
Ὅπ' ὄλους κατὰ τὴν γνώμην των νὰ εὐχαριστήσῃ.*

K.

*Κάθε σου πράγμα καὶ ἔργον πρῶτον ἐξέσατέ το,
Καὶ οὕτως ἐπιχειρῶσον το καὶ τελειώσέ το.
Ὅτι πρῶτα νὰ κάμνῃ τίς, καὶ ἔπειτα νὰ ἔξετάζῃ,
Εἰς κίνδυνον καὶ συμφορὰν τὸν ἑαυτὸν του βάζει.*

A.

*Λάμβανε προθύμως ὠφέλιμην διδασκαλίαν,
Καὶ μάλιστα ὅταν γίνεται ἀπὸ καλὴν καρδίαν·
Ἐκεῖνον γὰρ, ὅστις ἔξεύρει, ἄξιον τὸν κρατοῦσι,
Τὸν ἄπειρον δὲ καὶ ἀμαθῆ καθόλου δὲν ψηφοῦσι.*

M.

*Μὴ λυπῆσαι δυνατὰ πολλὰ εἰς τὴν δυστυχίαν,
Νὰ μὴ καταντήσης εἰς τὴν κακὴν ἀπελπισίαν·*

*Εἰς γὰρ τὴν δυστυχίαν ἦδρε τινὰς οὐ σπανίως
Μίαν εὐτυχίαν, ὅπου δὲν ἤλπιζε τελείως.*

N.

*Νὰ μὴν ἀλαζονευθῆς ἢ νὰ μεγαλοφρονήσης,
Ὅποταν μεγάλην τινὰ ἀξίαν ἀποκτήσης·
Ἐπειδὴ δὲν ἐπροβιβάσθης εἰς τόσην ἀξίαν,
Διὰ νὰ δείξης τὴν μισητὴν ὑπερηφανίαν.*

Ξ.

*Ξένον ἄνθρωπον ποτέ σου νὰ μὴ καταφρονήσης,
Ἄλλὰ μάλιστα καθὼς τυχαίνει νὰ τὸν τιμήσης·
Δέξου αὐτὸν μετὰ χαρᾶς καὶ εἰς τὸ ἴσπῆτιόν σου,
Καὶ περιποιήσου τον ὡσὰν φίλον ἐδικόν σου.*

O.

*Ὀλίγα ἴμιλει, καὶ πλειότερα πάντ' ἀκροάσου,
Τὴν δὲ αἰσχρολογίαν παντάπασιν ἀποτάσσου·
Ἡ φρόνιμη γὰρ σιωπὴ δείχνει γνῶσιν μεγάλην,
Ἡ δὲ πολυλογία φέρει ἐντροπήν καὶ ζάλην.*

Π.

*Πομπὴν καὶ ματαιότητα πάντοτε νὰ μισήσης,
Ὡστε τὸν ἑαυτὸν σου εἰς λύπην νὰ μὴ βυθίσης·
Πομπὴ γὰρ καὶ ματαιότης πολλοὺς οἴκους κρημνίζει,
Μικροὺς τε καὶ μεγάλους κατὰ κράτος ἀφανίζει.*

P.

*Ῥίψε κάθε κακὸν στοχασμὸν ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου,
Καὶ χαλίνωσε κατὰ πάντα τρόπον τὴν ὀργὴν σου·
Διότι ὁ θυμὸς τὸν νοῦν παντάπασιν σκοτίζει,
Καὶ τὴν ἀλήθειαν νὰ ἴδῃ διόλου ἐμποδίζει.*

Σ.

*Σοὶ ἔκαμε τινὰς ποτὲ κἀμμίαν καλωσύνην,
Ἐνθυμήσου τὴν διαπαντὸς μὲ εἰγνωμοσύνην·
Δεῖξε δὲ καὶ σὺ πάλιν συμπαθητικὴν καρδίαν,
Ὅταν ἰδῆς ἄλλον εἰς χρεῖαν καὶ τάλαιπωρίαν.*

T.

*Τὸν Θεὸν ἐπικαλέσου μὲ καθαρὰν καρδίαν,
Διὰ νὰ σὲ ὀδηγήσῃ εἰς ταύτην τὴν παροικίαν·*

Και αὐτὸς σοὶ βοηθεῖ εἰς πάντα καιρὸν καὶ τόπον,
Και σοὶ δίδει ὅλα τὰ καλὰ δίχως τινὰ κόπον.

Υ.

Ἐπόφερε τὰ βάσανα καὶ τὰς ταλαιπωρίας,
Και ἔχε θάρδος ζ' τὸν Θεὸν μετὰ παρηγορίας·
Διότι ἡ λύπη τὸ κακὸν ποτὲ δὲν ἱατρύει,
Ἄλλ' ἡ ὑπομονή, ἐξαίρετα τὸ θεραπεύει.

Φ.

Φυλάττου μὴ συναναστραφῆς μὲ κακοὺς ἀνθρώπους,
Διὰ τὰ μὴ σοῦ φθείρωσι τὰ ἦθη καὶ τοὺς τρόπους·
Ἐπειδὴ ἀνάγκη εἶναι πᾶς τις τὸ ὁμοιάζει,
Μ' ὁποίους ἀνθρώπους ἀγαπᾷ τὰ ὁμοιοιάζει.

Χ.

Χωρὶς κόπον μὴν ἐλπίζης σὺ ποτὲ τὰ κερδήσης,
Ἄλλ' ἐργάζου ἐπιμελῶς, ἂν θέλῃς τὰ πλουτήσης·
Ὁ κόπος γὰρ κ' ἡ δουλεία τὸν ἄνθρωπον πλουτίζει,
Ὁ ὄγκος δὲ κ' ἡ ἀργία καθόλου τὸν πτωχίζει.

Ψ.

Ψεῦμα ποτὲ τὰ μὴν εἰπῆς τινὲ εἰς τὴν ζωὴν σου.
Ἄλλὰ λέγε τὴν ἀλήθειαν μ' ὅλην τὴν ψυχὴν σου·
Διότι τὸν ψεύστην μικροὶ μεγάλοι τὸν μισοῦσι,
Τὸν φιλαλήθη δὲ ὅλοι κοιῶς τὸν ἀγαποῦσι.

Ω.

Ἦ, μὴ πιστεύῃς τὸν καθένα ὅ,τι αὐτὸς λέγει!
Ὅταν διηγούμενος τὰ παράπονά του κλαίγῃ·
Μήτε κάμμίαν ὑπόθεσιν τιτὲ τὰ δικάσης.
Πρὶν ἀμφοτέρων τὰ δίκαια καλῶς ἐξετάσης.

SUMMARY

K o m n i n i D. P i d o n i a, An unknown work of Georgios Zachariadis dated from 1845.

In this article it is presented an unknown—until today—work of Georgios Zachariadis, published in Vienna in 1845, with the title «Theofrastos' characters for use of the youth».

The book supplies also some information about the author himself (e.g. that he is in Semlino in March 1844) as well as about his sons, who appear to have been in charge of this publication (his son Alexandros died in May 1844, during the printing of the work).